МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА"

ХРОНІКА ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2010 р. Вип. 2 (46)

Харків 2010

ББК 4734 (4Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Текст] : інформ. бюл. 2010. Вип. 2 (46) / Держ. закл. "Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка" ; [уклад. : О. П. Куніч, А. М. Перепеча, М. Є. Корнієнко]. – Х., 2010. – 28 с.

Видання висвітлює події, що відбулися у ХДНБ ім. В. Г. Короленка протягом квітня – червня 2010 року.

Укладачі: О. П. Куніч
А. М. Перепеча
М. Є. Корнієнко

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбулися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка у квітні – березні 2010 року. Подано відомості про видання бібліотеки, публікації у збірках, періодичних виданнях, інформацію про працівників - ювілярів тощо.

Укладачі висловлюють подяку працівникам структурних підрозділів бібліотеки за сприяння у підготовці бюлетеня.

Запитання та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В. Г. Короленка, науково - методичний відділ.

Тел.: (057) 731-32-27
Факс: (057)731-11-01
E-mail: nmo @ korolenko. kharkov.com
nmo.hdnb@yandex.ru

Оперативну інформацію про поточні чи майбутні події у діяльності бібліотеки можна отримати на Web-сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка за адресою: http: //korolenko. kharkov. com.

1 ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ
(квітень – червень)

КВІТЕНЬ

1 квітня. У читальному залі відділу «Українiка» відкрилася виставка ***«Національно-етнічна мозаїка України»***, що висвітлювала історію, культуру, звичаї етносів, що населяють нашу країну.

2 квітня. Співпрацівники науково-методичного відділу Г. Д. Ковальчук і М. Є. Корнієнко брали участь у ***Школі передового досвіду***, організованій та проведеній Центральною міською бібліотекою ім. В. Бєлінського для директорів та головних фахівців ЦБС м. Харкова. Вони виступили з доповіддю ***«Віртуальні форми методичної роботи публічних бібліотек України»*** та ознайомили присутніх з матеріалами Всеукраїнської школи методиста (листопад 2009, м. Київ). Слухачам також був продемонстрований досвід роботи Дніпропетровської, Миколаївської, Вінницької, Луганської ОУНБ (доповіді-візуалізації).

• У читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків відкрита тематична виставка ***„La vérité est en marche, rien ne peut plus l'arrêter"***, присвячена 170-й річниці від дня народження французького письменника Е. Золя.

6 квітня. За запитом Міністерства культури і туризму України працівники науково-методичного відділу підготували і направили проект Положення про Всеукраїнський конкурс на здобуття звання "Бібліотека року" (вик. В. В. Сафонова).

• У межах підготовки до 125-річчя ХДНБ ім. В. Г. Короленка у читальному залі бібліотекознавства була підготовлена виставка ***«З історії Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка»***, яка являла неабиякий інтерес для співпрацівників бібліотеки.

7 квітня. Відбулося чергове засідання Американського клубу на тему ***„Система пенсійного забезпечення у США"***.

7-8 квітня. Працівники відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів та інформаційно-бібліографічного відділу взяли участь у 7-й Міжнародній конференції ***“Сотрудничество для решения проблемы отходов”***, що відбулася у Національному технічному університеті «ХПІ». Організували конференцію громадське об’єднання “Незалежна агенція екологічної інформації (ЕкоІнформ), університет “ХПІ” та ТОВ “Екологічний Альянс”. Наукова спільнота близького та далекого зарубіжжя черговий раз об’єдналася для того, щоб сприяти поширенню передового досвіду і практики вирішення проблеми відходів, зміцнення контактів, залучення уваги інвесторів, промисловців, підприємців, громадськості, влади до цієї проблеми. Як і раніше, бібліотека представила виставку науково-технічної літератури в галузі поводження з відходами, на якій експонувалося понад 400 прим. документів. На замовлення організаторів заходу був підготовлений каталог виставки ***“Утилізація відходів”***, де зібрано інформацію про описи винаходів до патентів та корисних моделей України, що надійшли до бібліотеки у 2006–2008 рр. Даний каталог був розданий учасникам конференції.

9 квітня. Зав. сектором відділу МБА А. І. Шашкова отримала грамоту управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації за високий особистий внесок у розвиток бібліотечної справи, багаторічну плідну працю, високий професіоналізм та з нагоди особистого ювілею.

12 квітня. Зав. відділом впровадження бібліотечно-інформаційних систем і технологій та підтримки баз даних А. В. Підгайна взяла участь у науково-практичному семінарі ***«Презентація національно-культурної спадщини в електронному середовищі»*** (м. Київ) на базі Національної парламентської бібліотеки.

13 квітня. Працівники відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів Н. В. Подошовка, М. М. Чегринець та В. Ю. Гаркавець взяли участь у роботі «круглого столу» ***«Лінгвістичне забезпечення електронного каталогу в АБІС ІРБІС»***, організованому бібліотекою Української інженерно-педагогічної

академії. На семінарі розглядалися питання використання інформаційно-пошукових мов, їх лінгвістичних засобів, практики побудови електронних бібліотек, що працюють з програмним забезпеченням ІРБІС. Голов. бібліотекар М. М. Чегринець виступила з повідомленням на тему «***Досвід створення предметного рубрикатора як тематичного навігатора електронного каталогу ХДНБ ім. В. Г. Короленка***», зав. сектором В. Ю. Гаркавець – з повідомленням «***Авторитетный/ нормативный файл предметных рубрик как основное средство тематического поиска в электронном каталоге ХГНБ им. В. Г. Короленко***». Повідомлення були опубліковані в матеріалах конференції.

14 квітня. У залі нових надходжень на «трибуні вченого» ***«Продуктивність міжвидових видів картоплі»*** з повідомленням виступив Ю. І. Ковтун, проф., доктор с/г наук.

15 квітня. У відділі «Україніка» було розгорнуто виставку ***«Талант, загублений на Соловках»***, підготовлену до 120-річчя від дня народження Миколи Зерова (1890–1937), українського літературознавця, критика, полеміста, лідера українських «неокласиків», поета й перекладача античної поезії.

• На замовлення фахівців Харківського управління «Південна залізниця» працівники відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів провели "день інформації" на тему ***«Сучасні методи ремонту та утримання залізничного полотна».***

16 квітня. Завідувачка відділу «Україніка» Н. І. Полянська і головний бібліотекар О. М. Дмитрієва взяли участь у науковій конференції ***«Сумцовські читання»***, де презентували віртуальний проект «На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова». Ресурс був підготовлений у 2009 р. з нагоди 155-річчя від дня народження вченого і представлений на сайті ХДНБ у розділі «Краєзнавство» (http: //korolenko.kharkov.com/kray/kray0.html).

19 квітня. Фахівці відділу «Україніка» брали участь у науковій конференції ***«Слобожанські читання»***. Завідувачка сектору наукової бібліографії Т. О. Сосновська виступила з повідомленням

«***Дослідники Слобожанщини: П. С. Уварова***», а бібліотекар В. О. Ярошик – з повідомленням «***Архітектор О. Ю. Лейбфрейд та ХДНБ ім. В. Г. Короленка***».

20 квітня. В актовому залі відбулася літературна зустріч на тему ***«Харків – територія читання молоді»***, яка стала логічним продовженням минулорічної «Алеї читання». Організували зустріч працівники соціокультурного центру та науково-дослідного відділу бібліотекознавства та бібліографознавства. Брали участь літературознавці, педагоги, студенти, видавці, громадські діячі. Метою цього заходу було привернення уваги молоді до проблем читання, оголошення результатів дослідження літературних вподобань молодих харків'ян. З повідомленнями виступили: бібліотекар науково-дослідного відділу бібліотекознавства та бібліографознавства Ю. В. Ходарєва – «***Портрет молодого читача сучасного Харкова***» та магістр ХНУ ім. В. Н. Каразіна С. Бондаренко – «***Образ молодого читача публічних бібліотек Харкова і Харківської губернії кінця XIX – початку XX ст.***». Провокаційним і таким, що викликав безліч суперечок і водночас схвальних відгуків, став виступ молодого харківського письменника Сашка Ушкалова. Фаховим виступом була промова директора книгарні «Е» І. Орловської, творчу ноту вніс музичний гурт «ТД (тільки дівчата)».

Підготовлені учасниками зустрічі електронні презентації з графіками і діаграмами, плакати-рейтинги популярних книг слугували яскравим ілюстративним матеріалом для присутніх і сприяли чіткому та цілісному уявленню картини читання харківської молоді з кінця XIX до початку XXI ст.

- Головний бібліотекар науково-дослідного відділу бібліотекознавства і бібліографознавства А. Л. Шалиганова відвідала науково-практичну конференцію ***«Бібліотека як частина інформаційно-освітнього простору університету»***, яка проходила в Харківському національному аерокосмічному університеті «ХАІ» і присвячувалася 80-річчю від дня його заснування. Обговорювалися питання стратегічного розвитку бібліотек, інноваційних трансформацій бібліотечної справи, теоретичних і практичних засад бібліотечної діяльності на сучасному етапі інформатизації суспільства.

• Читачі Австрійської бібліотеки мали змогу відвідати тематичну виставку ***"Wege in die Natur in Österreich"***, що знайомить з мальовничою природою Австрії.

22 квітня. У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів відбувся «круглий стіл» на тему ***„Інтелект нації – основа інноваційного розвитку України"***, присвячений 10-літньому ювілею Міжнародного дня інтелектуальної власності та 40-річчю Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).

Роботу «круглого столу» розпочала зав. відділом науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів В. Г. Прохорова привітанням до учасників з нагоди ювілейного Міжнародного дня інтелектуальної власності та 40-річчя ВОІВ. Вона відзначила, що основною метою заходу є вшанування цієї знаменної дати та оголошення підсумків конкурсу «Молоді винахідники Харківщини – 2009», проведеного за участю Харківської областної ради товариства винахідників і раціоналізаторів. Ведучий «круглого столу» патентний повірений Є. С. Стогній висловив вдячність ВОІВ за підвищення ролі інтелектуальної власності у технічному прогресі сучасного суспільства.

Учасники «круглого столу» вітали ВОІВ як організацію, що сприяє світовій спільноті у використанні потенціалу системи інтелектуальної власності. ВОІВ надає можливість для постійних ділових контактів і обміну інформацією між усіма 184 державами-членами. В рамках такого спілкування виробляється міжнародна гармонізація норм патентного права, розробляються нові стандарти в галузі інтелектуальної власності, спрямовані на вироблення єдиних вимог до патентування в різних країнах. Завдання ВОІВ для заявників з різних країн полягає в тому, щоб зробити систему інтелектуальної власності більш дружньою і доступною користувачеві.

Підтримуючи і схвалюючи діяльність ВОІВ, учасники заходу прийняли Звернення до Державного департаменту інтелектуальної власності, присвячене святкуванню 10-літнього ювілею Міжнародного дня інтелектуальної власності, яке було надіслане до редакції журналу "Інтелектуальна власність".

Було підбито підсумки конкурсу ***«Молоді винахідники Харківщини – 2009».*** Його підсумки проаналізував в.о. голови Харківської обласної

ради товариства винахідників і раціоналізаторів В. М. Бондаренко. Серед переможців конкурсу були молоді фахівці та студенти УкрНДІГаз, СУ «Укрстройгаз», ООО «Мекап», ООО «Стелла Системз», Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, НТУ «ХПІ», Харківської національної академії міського господарства, Східноукраїнського філіалу Міжнародного Соломонова університету.

Ведучий «круглого столу» Є. С. Стогній побажав молодим новаторам Харківщини наполегливості та творчої наснаги у вирішенні нових винахідницьких задач.

22-23 квітня. Молоді співпрацівники науково-дослідного відділу бібліотекознавства і бібліографознавства Ю. В. Ходарєва і К. Р. Гарєєв представили повідомлення (*«Дослідження інформаційної культури користувача Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка»; «Молоді науковці у бібліотеках: конкурсна форма виявлення та професійної підтримки»)* на всеукраїнській науково-теоретичній конференції молодих учених ***«Культура та інформаційне суспільство XXI століття»***, яку щорічно проводить Харківська державна академія культури. Матеріали повідомлень опубліковано у збірнику конференції.

22-23 квітня. Працівники бібліотеки брали участь у роботі міжнародного фестивалю ***«Світ книги – 2010»***, організованому концерном «Райський куточок» у Харківському національному академічному театрі опери та балету ім. М. В. Лисенка.

Зав. науково-дослідного відділу бібліотекознавства та бібліографознавства Н. І. Капустіна та бібліотекар Ю. В. Ходарєва провели моніторинг видавничої продукції у межах регіонального дослідження ***«Харків – територія читання молоді».*** Його метою було вивчення книжкового ринку регіону та визначення найбільш популярних книг, опублікованих 2009 року вітчизняними книговидавцями.

23 квітня. Бібліотекар відділу «Україніка» В. О. Ярошик брала участь у конференції «Слобожанські читання». Вона представила підготовлені до друку бібліографічні покажчики серії ***«Краєзнавці Слобожанщини»***, присвячені голові Харківської організації Національної спілки краєзнавців України і клубу «Краєзнавець» І. Ю. Саратову та співробітниці науково-дослідного відділу

книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка С. Б. Шоломовій (1940–2010).

• Завідувачка сектору відділу «Україніка» С. І. Овчинникова взяла участь у фестивалі ***«Весняні сонячні співи»***, який щорічно відбувається в ЗОШ № 3 м. Харкова і присвячений письменниці Лесі Українці.

• У відділі «Україніка» відбулися краєзнавчі читання. З доповіддю ***«Харківське підпілля в роки Великої Вітчизняної війни: нові сторінки історії»*** виступила історик, викладач Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди О. В. Дьякова. Дослідниця також представила краєзнавцям укладений нею збірник документів та матеріалів про Велику Вітчизняну війну на Харківщині і подарувала примірник видання фонду бібліотеки.

• З нагоди ***Міжнародного дня музеїв***, який відзначається 18 травня, працівниками соціокультурного центру було організовано екскурсію в Харківський художній музей на експозицію «Слобожанськими стежинами», присвячену творчості С. І. Васильківського. Співпрацівники бібліотеки мали змогу підвищити кваліфікацію та культурний рівень.

27 квітня. На прохання обласного науково-методичного інституту безперервної освіти фахівці відділу «Україніка» провели День фахівця для вчителів української мови та літератури загальноосвітніх шкіл області. Захід включав оглядову лекцію «Сучасна українська художня література» (про книги – лауреати літературних премій), розповідь про історію й сьогодення відділу «Україніка» ХДНБ, огляди профільних друкованих видань та електронних ресурсів, відповіді на запитання та консультації.

• Співпрацівниками соціокультурного центру у великому читальному залі була оформлена тематична виставка ***« На всі часи, для всіх поколінь»,*** присвячена ***170-річчю від дня народження П. І. Чайковського***, яка розкрила життєвий та творчий шлях геніального композитора в контексті світового мистецтва.

• Директор ХДНБ В.Д.Ракитянська брала участь у ***конференції «Перспективи розвитку доступу до Інтернету в публічних бібліотеках»*** (м. Ялта), де виступила з повідомленням про досвід організації блогу «Методист бібліотеки».

29 квітня. У читальному залі відділу «Україніка» почала експонуватися виставка ***«Героїчні сторінки історії»***, підготовлена до 65-річчя Перемоги над німецько-фашистськими загарбниками. Інформація про видання, представлені на виставці, пролунала на обласному радіо.

• Співпрацівниками соціокультурного центру організовано тематичну виставку ***«Вам вічна пам'ять, вірнії сини»***, присвячену 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

* * *

Науково-дослідним відділом бібліотекознавства і бібліографознавства був організований і проведений щорічний моніторинг ***«Інформаційні потреби користувачів ХДНБ ім. В. Г. Короленка»*** (відповідальний виконавець бібліотекар *Ю. В. Ходарєва*). Опитано 196 респондентів. Здійснювалася обробка даних моніторингу за 2 роки.

Ю. В. Ходарєва взяла участь у V обласному конкурсі *«Найкращий молодий науковець Харківщини»*, покликаному налагодити механізм взаємодії науки і практики, знайти можливість впровадження відкриттів, зроблених молодими вченими у виробництво для соціально-економічного розвитку Харківського регіону. З метою розкриття і популяризації науково-дослідницької роботи Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка на конкурс, який щорічно проводиться Харківською обласною державною адміністрацією, представлено наукову роботу «Регіональний експериментальний дослідницький проект «Харків – територія читання молоді».

ТРАВЕНЬ

3 травня. Співпрацівники соціокультурного центру організували тематичну виставку ***«Борець за здоров'я людини»***, присвячену 165-річчю від дня народження І. І. Мечнікова. Експозиція, присвячена одному із засновників сучасної експериментальної медицини, відобразила наукові досягнення вченого, його життя і діяльність.

5 травня. В інформаційно-бібліографічному відділі експонувалася тематична виставка ***«Дім. Сад. Город».*** На ній було представлено понад 30 довідкових видань з питань будівництва, методів вирощування розсади, обрізки садових дерев тощо. Кожного року ця виставка привертає до себе увагу різних категорій користувачів бібліотеки.

6 травня. Фахівці відділу «Україніка» Н. І. Полянська, С. І. Овчинникова та Т. В. Гологорська взяли участь у презентації книг, присвячених художниці М. Башкирцевій. Захід відбувся в Харківському художньому музеї, примірники видань було подаровано бібліотеці.

7 травня. Співпрацівники соціокультурного центру провели літературно-музичний вечір ***«Вам вічна пам'ять, вірнії сини»,*** присвячений 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Запрошені працівники бібліотеки та ветерани, яких привітала директор бібліотеки В. Д. Ракитянська. З піснями воєнних років та віршами перед аудиторією виступили представники спілки творчої інтелігенції Харкова «СТИХИЯ» Л. П'ятак, О. Андрус, В. і Т. Гончарови, І. Соколов.

9 травня. Відвідувачі читального залу відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків ознайомилися з виданнями Бібліотеки документів Ради Європи з прав людини на тематичній виставці ***«Ми – єдина Європа, об'єднана нашими поглядами»***.

11 травня. У читальному залі відділу інформаційного забезпечення інноваційних процесів оформлена тематична виставка ***«Історичні події та постаті в науці, техніці, винахідництві»***, присвячена Дню науки. Представлена література висвітлювала історію знаменних винаходів та видатних особистостей у науці.

12 травня. Зав. відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів В. Г. Прохорова і гол. бібліотекар науково-методичного відділу Г. Д. Ковальчук відвідали Дніпропетровську ОУНБ з метою вивчення досвіду формування і організації використання фондів технічної літератури.

12-13 травня. У читальному залі відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів у рамках роботи школи молодого винахідника пройшов майстер-клас з теорії розв'язування винахідницьких задач Г. С. Альтшуллера. Студенти з НТУ «ХПІ» та ХНАМГ оволодівали методологією технічної творчості та навчалися ефективному мисленню. За допомогою ведучого майстер-класу П. П. Мороза аудиторія допитливих намагалася знайти розв'язання конкретних задач на цікавих прикладах.

13 травня. Відбулося розширене засідання ради зав. відділами при директорові з порядком денним ***«Основні підсумки роботи структурних підрозділів ХДНБ ім. В. Г. Короленка за 2009 рік».*** З доповіддю виступив гол. бібліотекар науково-методичного відділу О. Б. Стогній. Комп'ютерну презентацію за матеріалами доповіді підготувала методист читального залу бібліотекознавства М. Є. Корнієнко.

- У межах циклу «Знаменні та пам'ятні дати» в читальному залі бібліотекознавства організовано книжкову виставку ***«К. І. Рубинський (1860–1930): до 150-річчя від дня народження фундатора бібліотекознавчої думки в Україні».*** На виставці були представлені видання, присвячені К. І. Рубинському, та його наукові праці.

14 травня. У залі нових надходжень відбулася зустріч за «круглим столом» ***«Родинне виховання в Україні»,*** присвячена Міжнародному дню родини. Участь брали вчитель сш № 37 Л. Ф. Демченко, директор культурного центру ім. М. Реріха Т. Л. Надточій, директор «Школи толерантності» О. Ю. Бакай, директор Харківського міського центру реабілітації молодих інвалідів В. А. Бутенко.

• Працівники відділу «Україніка» Н. І. Полянська і О. М. Дмитрієва брали участь у відкритті фотовиставки газети «День», яка проходила в ХНУ ім. В. Н. Каразіна.

18 травня. У межах підготовки до 125-річчя ХДНБ ім. В. Г. Короленка відбулося засідання членів робочої групи з вивчення історії бібліотеки. Обговорювалися підсумки роботи за березень – квітень 2010 року за участю заступника директора з наукової роботи В. В. Мірошникової, вченого секретаря О. І. Танько і завідуючих відділами. Учасники засідання повідомили про обсяг виконаних робіт та поточні завдання діяльності.

• Співпрацівники науково-дослідного відділу бібліотекознавства та бібліографознавства відвідали виставку архітектурних проектів бібліотеки ім. Є. Кушнарьова у приміщенні ХАТОБу.

22 травня. У читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків з нагоди 125-річниці від дня пам'яті французького письменника В. Гюго було розгорнуто тематичну виставку ***„Невичерпний, мов океан"*.**

25 травня. Відбулася презентація видання ***«Велика Вітчизняна війна 1941–1945 рр. Пам'ять 9 травня»***, організована соціокультурним центром спільно з комітетом ветеранів при Харківській обласній Раді. Книгу представив автор П. О. Конюшенко. Він розповів про історію її створення, висловив подяку ХДНБ, матеріали якої використані у виданні. Виступили депутат обл. ради В. К. Шевелєв, голова ради ветеранів Н. А. Кась'яненко, ветерани війни Д. А. Крячко, В. І. Сюртук, С. І. Остащенко.

• Працівники відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів організували для фахівців НДПІ транспорту газу в рамках роботи проекту «Взаємодія» день інформації на тему ***«Транспортування газу»*.**

26-27 травня. Бібліотекар науково-дослідного відділу бібліотекознавства та бібліографознавства Ю. В. Ходарєва представила

матеріали завершального етапу регіонального дослідження «***Харків – територія читання молоді***» на міжнародному інтелектуальному форумі *«Чтение на Евразийском перекрестке»* (Челябінська державна академія культури і мистецтв) з формою участі – публікація у збірнику. Ідея проведення форуму пов'язана з вирішенням проблемної ситуації, яка склалася в дослідницькій діяльності у сфері читання на території Євразії та актуалізується оголошенням ЮНЕСКО 2010 року Міжнародним роком зближення культур.

26-28 травня. Працівники бібліотеки А. Л. Шалиганова та Ю. В. Ходарєва брали участь у міжнародній науково-практичній конференції ***«Бібліотеки вищих навчальних закладів України на шляху до світового інформаційного простору»***, організованій Центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

28 травня. Відділ «Україніка» провів чергові краєзнавчі читання. Відповідальний секретар міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища О. В. Хорошковатий розповів про перейменування харківських вулиць у XIX–XX ст., традиції та тенденції у цій справі. Його доповідь викликала велику кількість запитань та пропозицій щодо вшанування відомих харків'ян.

* * *

Завершено перший етап всеукраїнського дослідження ***«Сучасний стан фондів публічних бібліотек України. Розділ фонду «Суспільні науки»***, організованого Національною парламентською бібліотекою України (відповідальний виконавець – зав. науково-дослідного відділу бібліотекознавства і бібліографознавства Н. І. Капустіна). З метою виявлення пасивної частини фонду та пошуку шляхів підвищення ефективності використання фондів вивчався типовий, видовий та хронологічний склад фонду, стан його оновлення і використання. Отримані і проаналізовані дані дослідження (252 таблиці з 21 бібліотеки Харківської та Дніпропетровської областей) надіслано до науково-дослідницького відділу Національної парламентської бібліотеки України.

ЧЕРВЕНЬ

2 червня. У залі нових надходжень відбулася зустріч за «круглим столом» ***«2001–2010: Міжнародне десятиліття культури світу і ненасилля в інтересах дітей планети» до Дня захисту дітей.***

- Відкрито книжкову виставку ***«Реалізація духовно-творчого потенціалу молоді»***, присвячену Міжнародному дню молоді. Представлена література висвітлювала різні напрямки молодіжної політики в Україні та інші питання.

3 червня. У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів пройшов черговий день патентознавця. Патентний повірений України Є. Стогній розповів про "Захист прав інтелектуальної власності та впровадження інновацій". Розглядались питання охорони інтелектуальної власності як складової державної інноваційної політики. Було зазначено, що стан інноваційних процесів в Україні зараз не на належному рівні, проте надійна охорона інтелектуальної власності сприяє активізації науково-технічної діяльності.

- У залі електронних документів відділу обслуговування користувачам запропоновано нову послугу: Wi-Fi доступ до Інтернет-мережі (бездротова мережа для власних ноутбуків).

- В інформаційно-бібліографічному відділі відкрилася тематична виставка ***«Стежками світу»***. На ній представлено енциклопедії, довідники, путівники, туристичні маршрути по містах України, Росії, та інших країн світу.

4 червня. У відділі наукової обробки документів і організації алфавітних каталогів підключено програму "ІРБІС-64".

5-13 червня. Зав. науково-дослідного відділу бібліотекознавства і бібліографознавства Н. І. Капустіна взяла участь у 17-й Міжнародній конференції ***«Крим – 2010» «Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса»***, а саме у роботі: спеціальної програми Української бібліотечної асоціації *«**УБА: 15***

років лідерства в бібліотечно-інформаційній сфері», на якій обговорювалися проблеми і напрями сучасної діяльності вітчизняних бібліотек, в тому числі нові орієнтири державної політики України в галузі бібліотечної справи і стратегії розвитку УБА; спеціального семінару «***Програма ЮНЕСКО «Информация для всех: новые возможности и новые вызовы***», на якому розглядався Стратегічний план Програми ЮНЕСКО «Інформація для всіх» на період з 2008 по 2013 р. та в інших заходах конференції. ХДНБ ім. В. Г. Короленка отримала в подарунок від провідних фахівців бібліотечної справи видання з автографами: «Национальная информационная политика: базовая модель» від спеціаліста сектора комунікації і інформації ЮНЕСКО И. Касинскайте; збірку статей міжнародної конференції «Языковое и культурное разнообразие в киберпространстве» від голови Міжурядової ради Програми ЮНЕСКО «Информация для всех» Є. І. Кузьміна; «Информационная грамотность: международные перспективы» від члену комітету ІФЛА з інформаційної грамотності Н. І. Гендіної.

6 червня. У читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків почала експонуватися тематична виставка з циклу „Країнами і континентами" під назвою ***„Du gamla, du fria, du fjällhöga nord"*** – з нагоди Національного свята Королівства Швеція – День Шведського Прапора.

8 червня. У Німецькому читальному залі розгорнуто тематичну виставку ***"Robert Schumann-Jahr: 200. Geburtstag des deutschen Komponisten"***, присвячену 200-річчю від дня народження Р. Шумана.

9 червня. В актовому залі бібліотеки відбулося засідання Пушкінського клубу ***«Мы рождены для вдохновенья». До дня народження О. С. Пушкіна.*** Літературні та музичні виступи з нагоди 211 річниці з дня народження всесвітньо відомого російського поета підготували харківські поетеси Т. І. Коротецька та Л. І. П'ятак, члени Пушкінського клубу С. М. Ємельяненко, Д. І Рісенберг, Л. Борова, Т. Костова, харківський бард О. І. Дяченко.

• Відвідувачі Австрійської бібліотеки мали змогу ознайомитися з тематичною виставкою ***„Dem Denken sind keine Grenzen gesetzt: zum Todestag von Ernst Jandl"*** – до дня пам'яті австрійського поета Е. Яндля.

14 червня. Фахівці сектору документів природничих, сільськогосподарських та медичних наук відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів В. І. Іванеко, В. О. Полякова, А. І. Хухрянська, Г. В. Датченко в межах заходів з підвищення кваліфікації працівників ХДНБ ім. В. Г. Короленка провели заняття з консультантами залу каталогів. Обговорювалися зміни у таблицях ББК, що визначають сучасний стан природничих наук, відображення нових розділів у каталогах, оновлення термінології та інші питання.

15 червня. Працівники науково-дослідного відділу бібліотекознавства і бібліографознавства взяли участь у роботі міського семінару ***«Бібліотека і молодь: творча співдружність в інформаційному просторі»,*** організованому Центральною міською бібліотекою ім. В. Г. Бєлінського на базі бібліотеки-філіалу № 11 для дітей ЦБС Дзержинського району. Зав. відділу Н. І. Капустіна проінформувала присутніх про участь публічних бібліотек м. Харкова у всеукраїнських і регіональних науково-дослідницьких проектах ХДНБ ім. В. Г. Короленка в 2009–2010 рр. З доповіддю ***«Роль бібліотек Харкова в підтримці й розвитку читання»*** і її електронною презентацією виступила бібліотекар Ю. В. Ходарєва.

• Відбувся день фахівця ***„Сучасна методика організації самостійної роботи учнів, які вивчають англійську мову"***, організований для вчителів іноземних мов. Були присутні викладачі іноземних мов м. Харкова та області, які проходять навчання в Обласному інституті удосконалення вчителів. Методист В. Г. Сухенко розповіла вчителям про сучасні тенденції у навчанні іноземним мовам, важливість самостійної роботи учнів. Співробітник відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків Г. Герасимова ознайомила присутніх з новими надходженнями з теми.

16 червня. У читально-експозиційному залі науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів відбулася презентація виставки і видань ХДНБ ім. В. Г. Короленка, присвячених 70-річчю Софії Богданівни Шоломової (1940–2010) – книгознавця, літературознавця, краєзнавця, історика вітчизняної культури. Вона працювала в бібліотеці з 1979 р. спочатку головним бібліотекарем, завідувачем сектора відділу організації науково-дослідної роботи, а з 1981 р. завідувачем сектора та бібліотекарем I категорії (з 1999 р.) відділу рідкісних видань і рукописів (з 2009 р. – книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів).

Надзвичайно важливим є внесок С. Б. Шоломової у роботу з наукової організації книжкових колекцій та архівних фондів, науково-організаційну та науково-дослідну роботу Бібліотеки, роботу з популяризації рідкісних та цінних видань. Серед зібрань Бібліотеки, що значною мірою були сформовані нею, – колекції прижиттєвих, рідкісних та цінних видань творів класиків української та світової науки, літератури та мистецтва, рідкісних і цінних періодичних видань XVIII–XX ст., книг з цінних особистих зібрань. Особливу увагу С. Б. Шоломова приділяла роботі з формування та наукового розкриття особових архівних фондів видатних діячів науки та культури, краєзнавчих документних колекцій. С. Б. Шоломова була постійним учасником міжнародних наукових конференцій в Україні та Росії, науковим організатором багатьох історико-книгознавчих експозицій у ХДНБ та за межами Бібліотеки.

С. Б. Шоломова – автор 37 книг, біля 200 наукових публікацій, які надруковані у продовжуваних виданнях "Книга. Исследования и материалы», «Литературное наследство», «Альманах библиофила»; часописах «Вера и разум», «Вітчизна», «Звезда», «Нева» «Искусство», «Истина и жизнь», «Мир библиографии», «Театральная жизнь».

На презентації зі вступним словом виступила директор Бібліотеки, заслужений працівник культури України В. Д. Ракитянська. Про життя та творчість С. Б. Шоломової, про яскраві грані її особистості розповів завідувач НДВК доктор філологічних наук І. Я. Лосієвський. З інформацією про біобібліографічне видання до ювілею С. Б. Шоломової, підготовлене у ХДНБ, виступила його укладач, відомий краєзнавець і бібліограф, заслужений працівник культури України В. О. Ярошик. Зі спогадами про Софію Богданівну виступили співпрцівники харківських

бібліотек Т. Б. Бахмет (Музично-театральна бібліотека ім. К. С. Станіславського) та І. І. Кононенко (ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна), голова товариства харківської інтелігенції "Коло" І. В. Слета, завідувачка соціокультурного центру О. І. Крутас, В. О. Шоломов.

Були прочитані фрагменти зі спогадів С. Б. Шоломової, поезії, присвяченої її пам'яті. Ось фрагмент з вірша харківського поета та краєзнавця Давида Ріссенберга:

Уходят лучшие. Так повелось от века,
не наши то – Всевышнего дела.
Себя считала книжным человеком,
но скольких жизней спутницей была
трагических, лирических, влекущих,
забытых – но блеснувших в полумгле,
как феникс вновь из пепла восстающих
и ставших книгой на её столе.

- У відділі «Україніка» відкрилася виставка ***«Патріарх українського краєзнавства»***, підготовлена до 95-річчя історика, голови Національної спілки краєзнавців, академіка НАНУ, Героя України П. Т. Тронька. На виставці були представлені численні праці вченого і видання, підготовлені під його керівництвом, найвідомішими серед яких є «Історія міст і сіл Української РСР», «Реабілітовані історією», журнал «Краєзнавство», книги про Велику Вітчизняну війну. Інша частина видань висвітлювала життєвий і творчий шлях цього видатного уродженця Харківщини.

21 червня. У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів відкрилася тематична виставка, присвячена Дню медичного працівника на тему ***«Інновації в пріоритетних напрямках розвитку охорони здоров'я».***

23 червня. На краєзнавчих читаннях у відділі «Україніка» виступив професор історичного факультету, директор Центру краєзнавства ХНУ ім. В. Н. Каразіна С. М. Куделко. У його доповіді про титулованих студентів Харківського університету в ХІХ – на початку

ХХ ст. висвітлювалися результати дослідження, проведеного працівниками цього Центру. Члени клубу «Краєзнавець» надіслали голові Національної спілки краєзнавців України П. Т. Троньку вітання з ювілеєм.

25 червня. Науково-методичний відділ організував День фахівця на тему ***«Новини бібліотечної справи та бібліотекознавства».*** Він був присвячений сімнадцятій міжнародній конференції «Крим 2010» «Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, культури, освіти та бізнесу» (м. Судак, 5–13 червня), проходив за участю працівників бібліотек різних систем та відомств Харкова.

Роботу конференції висвітлювали зав. відділом ХДНБ ім. В. Г. Короленка Н. І. Капустіна, канд. техн. наук, доцент Національної юридичної академії ім. Я. Мудрого В. В. Карасюк, провідний адміністратор АБІС бібліотеки Харківського національного медичного університету Г. С. Панарін, директор Харківської міської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки ім. К. С. Станіславського І. О. Авакумова.

Учасники заходу ознайомилися з виставкою ***«Нова література з бібліотекознавства».***

• У межах регіонального дослідження ***«Інформаційні ресурси бібліотек Харкова»*** (відповідальний виконавець – голов. бібліотекар Л. В. Волошина) здійснювався збір даних до довідника «Бібліотеки м. Харкова» в установах НАН України, науково-дослідних установах і організаціях, великих промислових підприємствах, профспілкових бібліотеках. Проводилося методичне консультування учасників паспортизації. З порядком і методикою заповнення макетів паспортів були ознайомлені 166 підприємств та установ міста.

2 НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

2.1 Видання, підготовлені співпрацівниками бібліотеки

Краєзнавча діяльність публічних бібліотек Східної України (З досвіду роботи) / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка»; уклад.: Г. Д. Ковальчук, Н. І. Полянська. – Х., 2009. –23 с. – (У бібліотеках Східної України).

Проаналізовано краєзнавчу роботу бібліотек Донецької, Дніпропетровської, Полтавської, Харківської та інших областей за останні 5 років.

Творчість в науці та практиці: Юрій Козін – вчений-медик: біобібліогр. покажчик / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка»; уклад. Т. О. Сосновська. – Х., 2010. – 86 с.

Покажчик містить відомості про публікації праць Ю. Козіна та документи про його життєвий шлях і наукову діяльність.

Утилізація відходів : кат. вист. / Держ. закл. „Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка"; [уклад. В. О. Кривошей]. – Х., 2010. – 35 с.

Друкований каталог виставки містить описи винаходів до патентів та корисних моделей України, що надійшли до відділу технічної літератури протягом 2006-2008 років. Це видання адресоване науковцям, інженерам, підприємцям, фахівцям-екологам, інвесторам, винахідникам, працівникам органів науково-технічної інформації, патентних служб і технічних бібліотек.

Четверті бібліографічні студії, присвячені 120-річчю Михайла Ясинського / Держ. закл. «Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка»; [уклад. Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик]. – Х., 2009. – 125 с.

Збірник містить доповіді та повідомлення учасників четвертих бібліографічних студій, присвячених науковій діяльності відомого українського бібліографа М. Ясинського та сучасному стану бібліотечно-інформаційної діяльності.

2.2 Статті співпрацівників бібліотеки у виданнях

Гарєєв, К. Р. Молоді науковці у бібліотеках: конкурсна форма виявлення та професіональної підтримки / К. Р. Гарєєв // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 2 / Харк. держ. акад. культури ; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.] – Х.: ХДАК, 2010. – С. 140–141.

Тези присвячено регіональному конкурсу наукових робіт та інноваційних проектів ім. Л. Б. Хавкіної, який започатковано та вперше проведено ХДНБ за темою «Як зробити бібліотеку успішною» і учасники якого – молоді спеціалісти, аспіранти та студенти у сфері бібліотечної справи – запропонували нові погляди на вирішення актуальних проблем сучасної бібліотеки.

Ходарєва, Ю. В. Дослідження інформаційної культури користувача Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка / Ю. В. Ходарєва // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 2 / Харк. держ. акад. культури ; [ред. кол. : В. М. Шейко та ін.]. – Х.: ХДАК, 2010. – С. 147–148.

Тези доповіді присвячені проведенню в ХДНБ ім. В. Г. Короленка локального дослідження «Інформаційна культура користувача» і розкривають його мету, завдання та практичну значущість.

Глазунова, Л. В. Класифікація бібліографічних ресурсів як об’єкт бібліографознавчих досліджень сучасних науковців / Л. В. Глазунова // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 2 / Харк. держ. акад. культури; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.]. – Х: ХДАК, 2010. – С. 142–143.

Журавльова, А. Є. Бібліотека Г. П. Данилевського: «робоча» та бібліофільська частини зібрання / А. Є. Журавльова // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 2 / Харк. держ.

акад. культури; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.]. – Х: ХДАК, 2010. – С. 131–132.

Журавльова, А. Є. Особиста бібліотека Г. П. Данилевського як інформаційний ресурс фонду рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка / А. Є. Журавльова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2009. – Вип. 24. – С. 206-215.

Науменко, Л. В. Особливості формування та використання авторитетного файлу «колективний автор» / Л. В. Науменко // Бібл. форум України. – 2009. – № 4. – С. 4–6.

Акцентується увага на важливості створення авторитетного файлу «колективного автора» як інформаційного ресурсу, у якому формуються авторитетні записи з довідково-посилальним апаратом на найменування організації, видання яких є у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Висвітлюється досвід, особливості формування АФКА, а також можливості його практичного використання.

Прохорова, В. Г. Круглий стіл у ХДНБ ім. В. Г. Короленка / В. Г. Прохорова, Є. Г. Стогній // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 4. – С. 71-72.

Відбувся Круглий стіл на тему „Інтелект нації – основа інноваційного розвитку України", присвячений 10-літньому ювілею Міжнародного дня інтелектуальної власності та 40-річчю Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).

Стогній, Є. С. Хто підтримає українського винахідника? / Є. С. Стогній, В. О. Кривошей // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 3. – С. 74–75.

Представлено матеріали про зустріч винахідників та науковців м. Харкова з директором Центру вивчення винаходів і інновацій ім. Лемельсона д-ром Артуром Молелло.

3 БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

Время читать! Библиотечно-информационная культура молодежи (по страницам профессиональной прессы): рек. список лит-ры / ЦГБ им. В. Г. Белинского. – Х., 2010. – С. 3.

У списку є інформація про публікацію Н. І. Капустіної та Ю. В. Ходарєвої («Бібл. планета», 2010 р., № 1), також про регіональний дослідницький проект «Харків – територія читання молоді» (газ. «Время», 2009 р., 22 верес.).

Риссенберг, Д. «Анна всея Руси» / Д. Риссенберг // Время. – 2010. – 24 июня : фот.

Поетеса Анна Ахматова і ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Тараненко, М. Щоб пам’ятали / М. Тараненко // Слобід. край. – 2010. – 13 трав. – С. 1.

У ХДНБ ім. В. Г. Короленка відбулася урочиста презентація книги П. Конюшенка «Великая Отечественная война. 1941 – 1945 г. Память 9 мая» за участі представників обласної та міської влади, депутатського корпусу області, ветеранів Харківщини.

Лузгар, І. М. Формування колекцій пам’яток друку в бібліотечних фондах Харкова: історія та сучасний стан / І. М. Лузгар // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 2. / Харк. держ. акад. культури; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.]. – Х: ХДАК, 2010. – С. 130–131.

Дається інформація з історії утворення відділу рідкісних книг у ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Капланская, М. М. Туристический потенциал литературного наследия Харьковщины / М. М. Капланская // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2010 р. У 2 ч. Ч. 1. / Харк. держ. акад. культури; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.]. – Х: ХДАК, 2010. – С. 63.

Згадується ХДНБ ім. В. Г. Короленка як цікавий літературний об’єкт для туристів.

Ковальчук, Г. И. Украинские публикации в сборнике «Книга. Исследования и материалы»: к 50-летию издания / Г. И. Ковальчук // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: науч.-практ. и теорет. сб. – К., 2009. – Вып. 7. – С. 347–361.

С. 358: згадується стаття співробітниці бібліотеки С. Б. Шоломової, присвячена діяльності М. П. Балліна.

Ковальчук, В. М. Біобібліографічні розвідки культурно-просвітницької діяльності М. П. Балліна в роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників / В. М. Ковальчук // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 2009. – Вип. 13. – С. 344–354.

Участь М. П. Балліна у бібліотечній діяльності України, зокрема згадується його вплив на розвиток народної освіти у Харківській громадській бібліотеці у 1886 р.

Дубас, Т. Інформаційний ринок і видавнича діяльність наукових бібліотек / Т. Дубас // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2009. – Вип. 25. – С. 76–86.

С. 81: згадується ХДНБ як провідна наукова установа загальнодержавного значення, її науково-видавнича діяльність.

ЗМІСТ

Виробничо-практичне видання

Хроніка
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В. Г. Короленка

Інформаційний бюлетень
2010 р. Вип. 2 (46)

Відповідальний за випуск В. Д. Ракитянська,
засл. працівник культури України

Редактор Л. П. Незнамова,
засл. працівник культури України

Комп'ютерна верстка Г. Ф. Педченко

Підписано до друку Формат паперу 60х84 1/16
друк. арк., обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів.
Тираж пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.